

Programmabegroting Purmerend 2026-2029

Programma 9

Economie

Visie

Purmerend staat voor grote (transitie) opgaven waar we de aankomende periode flink in moeten investeren. Alle sectoren hebben op een of andere manier te maken met deze opgaven. Het gaat dan onder meer om de energietransitie, innovatie, circulaire economie en klimaatadaptatie. We hebben als gemeente met onze ondernemers in de maakindustrie, agrarische sector, IT-cluster, detailhandel en horeca, de uitgangspositie in de economische visie vastgelegd en samen bepaald dat we deze transitie actief willen (blijven) uitvoeren. We willen daarin zo veel mogelijk voorop lopen. Ondernemen in een economie en samenleving die snel verandert, vraagt om regionale samenwerking in Zaanstreek-Waterland en de Metropool Regio Amsterdam. Daarnaast zijn creativiteit, samenwerking tussen publieke en private partijen, en bovenal een 'ondernemende' overheid die signaleert, faciliteert en stimuleert, essentieel. Per onderdeel bepalen we welke rol we kunnen en willen vervullen.

De wereldeconomie blijft een wezenlijke impact hebben op de landelijke economie, en daarmee ook op de regionale en stedelijke economie. De schaarste aan grondstoffen werkt door in hogere

grondstofprijzen waarbij de inflatie afneemt, maar aan de hoge kant blijft. Ook de rente op de geld- en kapitaalmarkten blijft oplopen. We kunnen als lokale overheid niet alles oplossen, maar er wel voor zorgen dat we samen met onze ondernemers blijven optrekken en hen steunen in het aanpakken van de uitdagingen die we hiervoor hebben omschreven.

Het investeren in de lokale en regionale economie is juist nu van groot belang. Hiermee behouden, en waar mogelijk vergroten, we de werkgelegenheid voor onze eigen inwoners en creëren we ook draagvlak voor de commerciële en niet-commerciële voorzieningen in de gemeente. Bovendien zullen publieke investeringen als een multiplier werken voor investeringen vanuit het bedrijfsleven, wat een stimulans geeft aan de gewenste economische ontwikkelingen.

Bijna iedere sector heeft te maken met krapte op de arbeidsmarkt. Een goede aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt blijft speerpunt van ons beleid. We streven ernaar om (jong) talent hier op te leiden en kennis lokaal te behouden en in te zetten. Dit is en blijft nodig voor een gezonde en toekomstbestendige lokale arbeidsmarkt.

Doelen en activiteiten

Onze economische visie is de stip op de horizon. We streven ernaar om alle doelstellingen uit deze visie in 2040 te hebben behaald. Dit doen we op basis van 4 pijlers:

1. Innovatieve voedselkamer, werelderfgoed de Beemster en toerisme.
2. Stimulering arbeidsmarkt, (tech) onderwijs en campusontwikkeling.
3. Centrumontwikkeling en voorzieningen in de stad (waaronder Programma Binnenstad).
4. Bedrijventerreinen en circulaire economie.

Wat gaan we doen en wat willen we hiermee bereiken?

1. Innovatieve voedselkamer en werelderfgoed de Beemster

De agrarische sector staat de komende jaren voor forse uitdagingen, zoals verduurzaming, vergroten van de biodiversiteit en het verminderen van stikstofdepositie. Daarnaast moeten ondernemers alle zeilen bijzetten om met hun bedrijven een goed inkomen te kunnen verdienen. Het is daarom van belang dat we hen zo veel mogelijk ondersteunen bij het aanpakken van deze uitdagingen. Verder zijn we, samen met onze partners, bezig om ons UNESCO Werelderfgoed Droogmakerij de Beemster nog beter (digitaal) uit te dragen. Hierbij gaat het niet enkel om het feit dat mensen weten dat we werelderfgoed zijn, maar ook waarom. Daarom zetten we vooral in op:

- Het verbeteren van het toekomstperspectief voor agrarische ondernemers in de Beemster.
- Het versterken van het Beemstermerk en Droogmakerij de Beemster.
- Het bevorderen van de toeristische aantrekkelijkheid van onze gemeente in samenwerking met de regio.

In dit kader pakken we in 2025 de volgende acties op of zetten we voort:

- Deelname aan het landelijke project kringlooplandbouw.
- Het inzetten van een duurzaamheidscoach voor agrarische ondernemers.
- Het opstellen van een toekomstvisie voor agrarische ondernemers.

- Promotie van streekproducten, onder andere door een bijdrage aan de Laag Hollandse Makersmarkt, en het (door)ontwikkelen van streekproductenroutes.
- Deelname aan het project 1001 hectare van de Land- en Tuinbouworganisatie (LTO) en Stichting Urgenda.
- Het stimuleren van de korte voedselketen, onder andere door deelname aan de netwerkorganisatie Voedsel Verbind(t) en het MRA-project Groene Stelling.
- Het verder oppakken van acties die voortkomen uit het rapport 'Wat betekent het om werelderfgoed te zijn', onder meer door het opstellen van een werkplan.
- Het versterken en verbeteren van de promotie en marketing van Purmerend als onderdeel van de regio Waterland. Dit doen we onder meer door:
 - De toeristische organisatiestructuur in de regio te versterken.
 - Het identiteitsboek te gebruiken als onderlegger voor de samenwerking met regionale en landelijke organisaties, zoals Amsterdam Marketing, NBTC, ANWB en NS.
 - Het uitbreiden van de digitale mogelijkheden.
- Het verkrijgen en behouden van voldoende data over en inzicht in de bezoekers door deelname aan landelijke of provinciale scans of onderzoeken.

De visie op recreatie en toerisme is eind 2024 vastgesteld. Deze visie omvat 4 sleutelthema's: overnachten, agrotourisme, water en cultuur. Daarnaast zijn 8 sleutellocaties bepaald:

1. Purmerbos
 2. Neckerhout
 3. Binnenstad Purmerend
 4. Middenbeemster (ontwikkeling bezoekerscentrum)
 5. Vurige Staart
 6. De Koog
 7. Westbeemster (grens tussen gemeenten Purmerend en Alkmaar)
 8. Fiets- en wandeloversteek tussen Purmerend en de Beemster (over het Noord-Hollands Kanaal).
- Deze thema's en locaties worden verder uitgewerkt in een uitvoeringsprogramma. In de komende tijd wordt dit uitvoeringsprogramma geconcretiseerd en uitgevoerd.

2. Stimulering arbeidsmarkt, (tech) onderwijs en campusontwikkeling

Binnen deze pijler staat het verminderen van de kloof tussen onderwijs en de arbeidsmarkt voorop, net als het behoud en het stimuleren van (jong) talent in de gemeente en de regio. Innovatie is de leidraad voor de activiteiten die we in dit verband uitvoeren. Gelet op onze ambities voor de campusontwikkeling op De Koog, is het belangrijk ons te richten op e-sports, gaming en (creative) tech. We ontwikkelen Purmerend door samen met alle betrokken partijen de digitale transitie te realiseren. Ook blijven we andere belangrijke sectoren (focus op bouw, techniek, zorg, transport en onderwijs) ondersteunen bij de instroom van voldoende en goed opgeleid personeel. Daarnaast werken we mee aan de oprichting van een regionaal werkcentrum in de arbeidsmarktregio Zaanstreek-Waterland, als uitwerking van landelijke maatregelen.

In dit kader pakken we in 2026 de volgende acties op of zetten we voort:

- Ondernemers ondersteunen en begeleiden bij het starten van een bedrijf via het startersloket.
- Deelname aan het regionaal beraad (ZW) de Amsterdam Economic Board, de MRA en de Regionale Ontwikkelingsmaatschappij InWest (ROM InWest).
- Ontwikkeling van de EISPORTS TECH CAMPUS.

- De doorontwikkeling van cross-overs tussen IT en overige sectoren, het realiseren van doorlopende leerlijnen, het integreren van IT in overige opleidingen en het faciliteren van bedrijven bij digitalisering.
- Acties uitvoeren vanuit sectortafels; tafels waarin onderwijs, bedrijfsleven en overheid per sector zijn vertegenwoordigd en samen arbeidsmarktvraagstukken aanpakken.
- We zijn nauw betrokken bij de uitvoering van het programma Regio Deal Waterland, met de focus op programmalijn 'werken en leren'.
- De organisatie van het evenement Waterland Werkt (vanuit P2000 Plus), waar scholieren, studenten, leerlingen en hun ouders kennis kunnen maken met opleidingen en beroepen.
- Innovatie in het bedrijfsleven stimuleren met hulp van de Amsterdam Economic Board, de MRA en de Regionale Ontwikkelingsmaatschappij InWest.

Op de E|SPORTS TECH CAMPUS in Purmerend komen ondernemers, studenten, sporters en beleidsmakers samen. Verbonden door 1 overtuiging: gamification is geen spelletje, maar een manier om te leren, te innoveren en maatschappelijke uitdagingen aan te pakken. Onderwijs, sport, overheid en bedrijfsleven vormen hier een hechte community. We bouwen met tech en innovatie samen aan oplossingen voor vandaag én morgen – van betere zorg en vernieuwend onderwijs tot duurzame economische groei. Hier leer je door te doen. Experimenteren, falen, aanpassen, doorgaan en successen vieren. Deze campus is een plek om te groeien, samen te werken en impact te maken. Voor de regio. Voor de wereld. Gamification is hier geen spelletje, maar een serieuze aanpak. Iedereen speelt zijn eigen spel. Maar we winnen samen. We werken de komende periode aan het versterken van een innovatie-ecosysteem door:

- De zichtbaarheid van de ondernemers, het onderwijs en de oplossingen te vergroten door middel van marketing & communicatie en business development
- Het opzetten van het Livinglab met een innovatieagenda over 3 programmalijnen:
 1. Gezonde leefstijl (sport en bewegen, ouderenzorg)
 2. Talentontwikkeling (inclusief educational tech)
 3. Toekomstbestendig bedrijfsleven
- Het vergroten van het ecosysteem van onderwijs, ondernemers, sportorganisaties en overheden, zowel lokaal, regionaal als landelijk.
- Het opzetten van een evenementenprogramma om ontmoetingen en kennis deling aan te jagen en faciliteren
- Samen met de stakeholders het actieplan governance en organisatiestructuur voor de campus uit te werken.
- Een campusorganisatie op te starten.
- Placemaking en daarmee het zichtbaar maken van de campus in het gebied.
- Het uitvoeren van de ontwikkelstrategie.

3. Centrumontwikkeling en voorzieningen in de stad

De gemeente Purmerend groeit de komende jaren verder door. Dat heeft consequenties voor de huidige en toekomstige voorzieningen in de (binnen)stad. Het gaat daarbij om commerciële en niet-commerciële voorzieningen. We moeten aandacht blijven houden voor voldoende aanbod in Purmerend, zodat inwoners en bezoekers niet alleen een beroep kunnen doen op de noodzakelijke voorzieningen maar ook op een aantrekkelijke manier in onze gemeente kunnen winkelen, verblijven en recreëren. Pijler 3 van de economische visie omschrijft in dit kader 4 doelstellingen:

1. Het behoud en versterken van bestaande voorzieningen en het realiseren van nieuwe voorzieningen die aansluiten bij de behoeften van inwoners en bezoekers van Purmerend.
2. Het versterken van de samenwerking met en tussen ondernemers, pandeigenaren in de binnenstad en de overige winkelgebieden, onder andere door het ontwikkelen en faciliteren van nieuwe bedrijveninvesteringszones.
3. Het verbeteren van de communicatie met en tussen ondernemers, en tussen ondernemers en overige betrokkenen waaronder de gemeente.
4. Het toekomstbestendig maken van de binnenstad van Purmerend.

Een beleidskader voor de dagelijkse voorzieningenstructuur wordt, samen met een beleidskader voor maatschappelijke voorzieningen, de woon(zorg)visie en het integraal huisvestingsplan onderwijshuisvesting, gebruikt als basis voor de realisatie van dergelijke voorzieningen in toekomstige woningbouwplannen.

Voor 2025-2027 gaan we aan de slag met de volgende onderdelen voor programma Binnenstad:

- Het Verhaal van de Binnenstad: Dit verhaal vertelt de unieke identiteit en de sterke punten van de binnenstad van Purmerend, zodat zowel bewoners als bezoekers zich verbonden voelen met de binnenstad. Het zet de binnenstad op de kaart als aantrekkelijke plek waar het goed ondernemen, werken en wonen is. We trekken hiermee nieuwe bezoekers, toeristen en ondernemers aan. We gaan de komende jaren verder met het vertellen, uitbreiden en uitdiepen hiervan.
- Onderzoek naar de Opwaardering van de Stadsboulevards en het Singelpark: De stadsboulevards worden opgewaardeerd om de verblijfskwaliteit en aantrekkelijkheid van de binnenstad te vergroten. Het Singelpark wordt ontwikkeld als een gebied (groen en water) rondom de binnenstad, wat bijdraagt aan de verblijfskwaliteit en de verbinding met andere stadsdelen.
- Project Schapenmarkt: De herontwikkeling van de Schapenmarkt gaat over het gebied tussen de Nieuwstraat, Plantsoenstraat en Plantsoengracht én de singel rondom de oude begraafplaats, plus de camperparkeerplaats Bolwerk. De oude begraafplaats valt binnen het ontwikkelgebied, maar wordt niet meegenomen in de plannen. Het ontwerp dat we willen laten ontwikkelen bestaat uit verschillende onderdelen die samen een unieke, beeldbepalende plek vormen. Denk aan een bijzonder gebouw, een hotel, horeca, wonen, maatschappelijke en economische voorzieningen, en een bijzondere openbare ruimte met een groen dakplein waar mensen elkaar (gratis) kunnen ontmoeten. Ook is er parkeergelegenheid, wordt het historisch Bolwerk verstevigd en komt er een plek voor jongeren. We werken hierin in verschillende fasen: van structuurontwerp en schetsontwerp tot voorlopig en definitief ontwerp..
- Stimulering van sport, spelen en ontmoeten: We gaan verder met het aankleden van de openbare ruimte en stimuleren van activiteiten die ontmoeting en beweging stimuleren.
- Inrichting sfeergebieden en aankleding openbare ruimte: De openbare ruimte in de binnenstad wordt aantrekkelijker gemaakt door vergroening en aankleding die past bij de verschillende sfeergebieden. Dit maakt het voor bezoekers, toeristen en bewoners fijner om hier te verblijven. Een onderdeel hiervan is bijvoorbeeld de vergroening van de binnenstad en het Eggert winkelcentrum, en het plaatsen van zitplekken op verschillende locaties in de binnenstad, waar al een flinke start mee is gemaakt.

- Aanbod versterken: Het versterken van de diversiteit in het aanbod van retail, horeca en maatschappelijke en culturele voorzieningen is cruciaal om een interessante binnenstad te blijven. Om dit te bereiken is in 2023 een matchmaker aangesteld en een bidbook gemaakt die nieuwe (winkel)concepten koppelt aan de juiste locaties in de binnenstad. Hier gaan we de komende jaren mee verder.
- Toegangspoorten hoofdwinkelgebied: Om bezoekers een warm welkom te geven, worden de entrees van de hoofdwinkelstraten (welkom, groen, ontmoeten en historiserend) toegevoegd, We beginnen met de het entree aan de Peperstraat.

4. Bedrijventerreinen en Circulaire economie

Het bedrijfsleven in de gemeente moet in de komende jaren verder verduurzamen. Dat is goed voor de bedrijven zelf, maar ook voor Purmerend als geheel (vermindering van CO₂ emissie). Daarnaast kunnen bedrijven bijdragen aan het bevorderen van innovatie waardoor de verduurzaming sneller en makkelijker kan plaatsvinden. In het kader van pijler 4 van de economische visie zijn de volgende doelstellingen geformuleerd:

- Het verduurzamen van bedrijven op bedrijventerreinen, in winkelgebieden en in het agrarisch gebied (zie ook pijlers 1 en 3).
- Het verbeteren van de stroomvoorziening om de hiervoor genoemde doelstelling haalbaar en realiseerbaar te maken.
- Het initiëren en faciliteren van alternatieve vormen van duurzame(re) en collectieve energievoorziening op bedrijventerreinen, onder meer door onderlinge samenwerking op deze terreinen (energiehub).
- Het stimuleren van de circulaire economie, zowel lokaal als regionaal.
- Het ontwikkelen en toepassen van specifieke klimaatadaptieve en energiebesparende maatregelen voor bedrijfspanden.
- De samenwerking van bedrijven op bedrijventerreinen te bevorderen, onder meer door stimulering van parkmanagement en de BIZ.
- Het faciliteren van de houtbouwalliantie en het realiseren van de leerlijnen op het gebied van houtbouw in overleg met de bouwers en opleidingen in onze regio.

Hiervoor pakken we in 2026 de volgende acties op of zetten ze voort:

- Het inzetten van een duurzaamheidscoach.
- Het organiseren van kennis- en werksessies over duurzaamheid of circulaire economie.
- Onderzoek uitvoeren naar de transportbeperkingen voor stroom.
- Onderzoek uitvoeren naar alternatieve vormen van stroomleverantie, onder meer biovergisting in de Beemster (zie ook pijler 1).
- Circulaire inkoop en aanbestedingen (voorbeeldfunctie gemeente).
- Het opstarten van een grondstoffenscan op bedrijventerreinen.
- Projecten uitvoeren op het gebied van circulaire economie die door de MRA zijn ontwikkeld.
- Het blijven inzetten op een doorlopende leerlijn op het gebied van houtbouw.
- Parkmanagement toepassen in de Baanstee-Noord.
- Het faciliteren van collectieve(re) vormen van energievoorziening, vooral geothermie.
- Het ontwikkelen van een mogelijke BIZ op bestaande bedrijventerreinen.

Belangrijk om te weten

Het uitvoeren van de acties van de uitvoeringsagenda van de economische visie is niet alleen een verantwoordelijkheid van de gemeente. Ook het bedrijfsleven, onderwijs en de regio Zaanstreek-Waterland en de MRA werken hieraan mee. Het betrekken van deze partijen, evenals de provincie, het Rijk en de Europese Unie, vraagt inzet op alle niveaus. Deze inzet kent vele gradaties: van overleg voeren tot subsidies aanvragen en deelnemen aan specifieke consortia. We onderzoeken hoe we het accountmanagement vanuit Economie kunnen versterken.

Wat mag het kosten

Bedragen x € 1.000

PGRog	Rekening 2024	Primitieve begroting 2025	Begroting 2025 bijgesteld	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Lasten	3.832	3.306	3.859	3.343	3.102	2.407	2.346
Baten	-916	-898	-898	-1.175	-1.185	-1.195	-1.205
Saldo	2.916	2.408	2.961	2.168	1.917	1.212	1.141

In dit programma hebben we voor de begroting 2026 € 516.000 lagere lasten en € 277.000 hogere baten ten opzichte van de bijgestelde begroting 2025. Hieronder wordt dit verder toegelicht.

Ontwikkeling exploitatie 2025-2026

BVog1 Economie	Lasten	Baten
Reclame en Werelderfgoed Beemster		
De gemeente verwacht een structurele stijging van reclame-inkomsten en zet een deel hiervan in voor het beheer van reclameobjecten, versterking van het werkbudget Economie en uitbreiding van de formatie met voor Werelderfgoed en voor recreatie en toerisme. Dit ondersteunt de uitvoering van de Visie Recreatie en Toerisme en de Economische Visie en draagt bij aan een stabielere en effectievere beleidsuitvoering. Dit budget is in de Voorjaarsnota 2025 toegevoegd aan de gemeentelijke begroting. Het resterende bedrag wordt toegevoegd aan het begrotingssaldo.	145	-271
Uitvoeringsagenda economische visie		
Aangezien de looptijd van het Uitvoeringsprogramma Economische Visie 2025 eindigt in 2025, is het noodzakelijk om de uitvoering van de visie voort te zetten. Om de beleidscontinuïteit te waarborgen heeft de raad, in de Voorjaarsnota 2025, extra budget beschikbaar gesteld voor uitvoeringsmiddelen voor de Economische Visie 2026 en 2027. In 2026 is er minder budget beschikbaar dan in 2025 voor het programma.	-340	0
Programma Binnenstad		
In december 2022 heeft de gemeenteraad de visie Programma Binnenstad en het Uitvoeringsprogramma Binnenstad vastgesteld (raadsbesluit 1576060). Om een vervolg te geven aan het programma na 2025 heeft de raad in de Voorjaarsnota 2025 extra budget beschikbaar gesteld voor onder andere het stimuleren van sport, spelen en ontmoeten, de aankleding van de openbare ruimte en realisatie van fietsenstallingen. In 2026 is er minder budget beschikbaar dan in 2025 voor het programma.	-235	0
Diverse		
Afwijkingen individueel lager dan € 100.000	-86	-6
Totaal	-516	-277

Reserves

Reserve regionaal samenwerkingsverband Zaanstreek-Waterland

Op deze reserve zijn geen mutaties geraamd in de begroting 2026.

Voorzieningen

Dit programma heeft geen voorzieningen.

Investerings

Dit programma heeft geen investeringen.

Programma 10

Bestuur en concern

Visie

Het ondersteunen van de lokale democratie, de veiligheidsregio en het bestuur staan in dit programma centraal. Purmerend is een dynamische gemeente die vanaf 2029 meer dan 100.000 inwoners zal tellen.

Er komt nieuwe wetgeving en taken worden gedecentraliseerd. De behoefte van de inwoners van de stad en dorpen staat voor ons voorop. Bestuur en organisatie delen de overtuiging dat een persoonlijke benadering, maatwerk, en flexibiliteit van grote meerwaarde zijn. Dit betekent dat we als concern op deze manier ons werk uitvoeren. In dit programma zijn de kosten opgenomen voor de raad, griffie, het college, regionale samenwerking, bezwaarschriftenprocedures, verkiezingen en het Waterlands Archief.